

Link do produktu: <https://quaestio.com.pl/lekarz-w-czasach-zarazy-tom-i-p-126.html>

Lekarz w czasach zarazy. Tom I

Cena	60,00 zł
Podtytuł	Studia z dziejów literatury i medycyny
Redakcja	Ewa Baum, Edward Białek, Dariusz Lewera, Krzysztof Wronecki
Ilość stron	302
Format	160 x 238 mm
Oprawa	twarda
Miejsce i rok wydania	Wrocław 2023
ISBN	978-83-65815-55-2

Opis produktu

Artykuły i szkice wypełniające dwutomową monografię wieloautorską *Lekarz w czasach zarazy* są pokłosiem IV ogólnopolskiej konferencji naukowej z cyklu „Lekarz jako autor i bohater literacki”, która odbyła się we Wrocławiu w dniach 20–21 kwietnia 2023 roku. Jej organizatorami były następujące instytucje badawcze: Instytut Filologii Germańskiej Uniwersytetu Wrocławskiego, Katedra Nauk Społecznych i Humanistycznych Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, Ośrodek Pamięci i Dokumentacji Historycznej Dolnośląskiej Izby Lekarskiej, Polskie Towarzystwo Historii Nauk Medycznych, Instytut Neofilologii Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie i Komisja Kształcenia Dolnośląskiej Izby Lekarskiej. W konferencji wzięli udział literaturoznawcy, historycy medycyny, lekarze praktycy, a także badacze różnych tekstów kultury, m.in. filmoznawcy.

W poszczególnych rozdziałach niniejszej monografii znaleźć można wyniki badań dotyczących udziału lekarzy, pielęgniarów, ratowników, sanitariuszy i reprezentantów innych zawodów medycznych w zwalczaniu różnych chorób zakaźnych, jakie już od tysiącleci dziesiątkują ludzkość. Przedmiotem badań stały się materiały archiwalne, zapiski autobiograficzne, listy i inne dokumenty osobiste, a także literackie i filmowe kreacje postaci lekarzy i przedstawicieli innych zawodów medycznych jako uczestników wydarzeń, których celem było zwalczanie chorób zakaźnych w różnych częściach świata, od czasów najdawniejszych do współczesności. Zaraza – choroba nieznana – zawsze była źródłem lęku ogarniającego także lekarzy; w określonych warunkach politycznych podlegał on różnym formom instrumentalizacji. Metaforyczną i stygmatyzującą moc terminu zaraza wykorzystywano w dyskursie ideologicznym Trzeciej Rzeszy, w którym pojawia się on na określenie homoseksualizmu. Inne poruszane w tej monografii tematy to m.in. terapeutyczna moc prowadzenia pamiętnika w czasach pandemii koronawirusa, obraz epidemii grypy oraz środowiska medycznego w satyrycznej prasie austriackiej pod koniec XIX wieku, medycy krakowskiego getta w tekstach o zagładzie i łaźnie robotnicze na przełomie XIX i XX w. jako element polityki prewencyjno-higienicznej w Europie.

Czytelnik znajdzie tu analizy dokonań kilkunastu lekarzy i badaczy ważnych dla dziejów polskiej, europejskiej i arabsko-muzułmańskiej bakteriologii, wirusologii i innych nauk medycznych, m.in. Awicenny, Odoona Bujwida, Johanna Crato von Kraffttheima, Tomasza Wiktora Janiszewskiego, Roberta Kocha, Hilarego Koprowskiego, Maxa Ringa, Wincentego Sobolewskiego, Jędrzeja Śniadeckiego, Rudolfa Virchowa i Hansa Zinssera; natrafi też na opisy zmagania lekarzy z epidemiami dżumy, czerwonki, tyfusu, gruźlicy i pandemią wirusa SARS-CoV-2. Jedno z pierwszych świadectw heroicznej walki wrocławskich lekarzy i pielęgniarów z epidemią ospy prawdziwej we Wrocławiu – reportaż Jerzego Ambroziewicza, a także film nakręcony na jego podstawie – analizowane są w kilku rozdziałach niniejszej monografii; kulisy epidemii tej samej choroby w Birmingham przybliży natomiast w eseistycznej formie omawiana w jednym z rozdziałów książka Marka Pallena, brytyjskiego uczonego i popularyzatora wiedzy medycznej.

Zaraza w jej najróżniejszych odmianach jest jednym z popularnych tematów literatury powszechnej. Motywy i wątki problematyzujące masowe zachorowania pojawiają się we wszystkich epokach i we wszystkich kręgach kulturowych. Bohaterów, jednostkowych i zbiorowych, dotkniętych dżumą, trędą i innymi chorobami prezentują interpretowane w niniejszej monografii utwory Margaret Atwood, Dana Browna, Gertrud Busch, Paula Fleminga, Wilhelma Herchenbacha, Christiana Hölmanna, Tomasza Manna, Adama Mickiewicza, Johanna Rista, José Saramago, Juliusza Słowackiego i Charlotte Thomas. W większości literackich obrazów dżumy i jej skutków pojawiają się postaci lekarzy, nierzadko jako protagonistów;

filmowe wizje zarazy i jej skutków niejednokrotnie nabierały wymiaru przepowiedni, zaś jej kreacje w sztukach plastycznych już od stuleci skłaniają do refleksji nad nieuchronnością przemijania.

Spis treści

Od Redakcji

Ryszard Kaczmarek
Górny Śląsk i jego mieszkańcy w opinii pruskiego lekarza Rudolfa Virchowa

Grażyna Barbara Szewczyk
Epidemia tyfusu na Górnym Śląsku w relacjach lekarzy

Ryszard Kaczmarek
Zagrożenie epidemiologiczne na Górnym Śląsku i sposoby jego zwalczania przez administrację pruską w latach 1871–1919

Renata Elżbieta Paliga
Lęk przed nieznaną chorobą. Lekarze wobec pierwszej epidemii cholery na ziemiach polskich w 1831 roku i współczesnej pandemii wirusa SARS-CoV-2

Krzysztof Kopociński, Zbigniew Kopociński
Równie w 1934 roku – największa epidemia czerwonki w Wojsku Polskim w okresie dwudziestolecia międzywojennego

Piotr Sobolewski
Śmiertelne zarazy początku XX wieku w dzienniku księdza Jana Kantego Gajkowskiego oraz we wspomnieniach lekarza Wincentego Sobolewskiego

Izabela Spielvogel
Łącznie robotnicze na przełomie XIX i XX wieku jako element polityki prewencyjno-higienicznej w Europie

Angela Bajorek, Dorota Szczęśniak
Medycy krakowskiego getta w tekstach o zagładzie

Łukasz Bieniasz
„Tysiące w Wiedniu cierpią na influencę, wiedeńscy demokraci na impotencję, a klerycy na insolencję...” Obraz epidemii grypy oraz środowiska medycznego w satyrycznej prasie austriackiej pod koniec XIX wieku

Ireneusz Ziemiński
„Więc nie ma żadnej choroby w Wenecji?” Obraz epidemii w noweli Tomasza Manna Śmierć w Wenecji

Beata Kołodziejczyk-Mróz, Piotr Majcher
Analiza ludzkiej kondycji na podstawie powieści Miasto ślepców José Saramago

Natalia Miksiewicz
Piekło kobiet. Epidemia bezpłodności w Opowieści Podręcznej Margaret Atwood

Ewa Jarosz-Sienkiewicz
O powieści Charlotte Thomas Robert Koch. Roman eines Arztes

Edward Białek
Pestilentiarius, czyli lekarz czasów zarazy w opowiadaniu Wilhelma Herchenbacha Die Pest in Breslau i pastor zadżumionych w powieści Gertrud Busch Der Pestpfarrer von Annaberg

Natalia Południak
„Ludzkość jest zarazą – inferno jest lekarstwem”. Lekarze a bioterroryzm w tekstach kultury

Autorki i Autorzy